

Socialt entreprenørskab i Fonden for Entreprenørskab - Start Up Programme

Den socialøkonomiske virksomhed

Socialøkonomiske virksomheder navigerer i krydsfeltet mellem den offentlige sektor, den private sektor og civilsamfundet. Denne type virksomhed kombinerer karakteristika og ressourcer fra disse tre sektorer. Den adskiller sig på den ene side fra andre private virksomheder ved, at dens primære formål og drivkraft er at skabe positiv social forandring. Den adskiller sig på den anden side fra fx frivillige organisationer og støttede, midlertidige små projekter ved, at den ifølge ønsket om at drive social forandring gennem en virksomhed primært anvender forretningsmæssige metoder til at opnå denne forandring.

I Start Up Programme kigges der efter socialøkonomiske virksomhedsideer, som både intraprenant, altså indenfor et felt eller en institution, og entreprenant kan skabe stor social forandring, samtidig med at de kan vise, hvordan virksomheden i fremtiden kan blive økonomisk selvopretholdende.

En socialøkonomisk virksomhed:

- Har en social eller almennyttig mission
- Geninvesterer det økonomiske overskud
- Agerer på markedsvilkår, men konkurrerer typisk på andre betingelser end dens "konkurrenter".
- Bygger på en vis grad af demokrati
- Er organisatorisk uafhængig af den offentlige sektor

Det vigtigste motiv for en socialøkonomisk virksomhed er ikke at skabe profit og herunder at udbetale udbytte til sine investorer. Motivet er derimod med sine produkter og serviceydelser at løse sociale problemer. Det kan også være at give udsatte og marginaliserede mennesker ejerskab i en virksomhed og derved give dem mulighed for at få del i denne virksomheds overskud.

Sociale virksomheder inkluderer både non-profit organisationer, der bruger forretningsmodeller til at realisere deres mission, og for-profit organisationer, hvis primære formål dog er sociale.

I enhver henseende skal den socialøkonomiske virksomhed være bæredygtig: i sin direkte miljøpåvirkning, i sin påvirkning nedad i værdikæden, og i sin påpasselighed, når det kommer til finansiel uafhængighed. Disse er væsentlige forskelle mellem den socialøkonomiske virksomhed og den velgørende.

Økonomisk levedygtighed

Så snart den socialøkonomiske virksomheds oprindelige investering er blevet tilbagebetalt, er det dens mål at være økonomisk selvopretholdende, hvilket gør den uafhængig og giver den sikkerhed for, at den kan koncentrere sin indsats på langsigtede forbedringer af livet for de dårligst stillede.

Selv om den socialøkonomiske virksomhed er banebrydende hvad angår dens mål, så er den traditionel i sin ledelsesform. Arbejdsstyrken er professionel og betales på markedsvilkår. Denne type virksomhed enten kan, eller kan ikke, lave overskud, men som enhver anden virksomhed er det vigtigt, at den ikke lider tab, hvis den skal være i stand til at opretholde sig selv.

- En socialøkonomisk virksomhed har en løbende produktion af varer eller serviceydelser, ligesom der altid er et minimum af lønnede medarbejdere ansat i virksomheden.
- Socialøkonomiske virksomheder eller organisationer kan være erhvervsdrivende, almennyttige fonde, økonomiske foreninger, kooperative virksomheder, selvejende institutioner m.fl.

- Det sociale element vil typisk være integreret i to til tre af disse områder af en virksomhed: økonomi, produktion og/eller ydelse/produkt.
- En virksomheds *økonomi* er socialøkonomisk, når overskuddet geninvesteres i virksomheden med henblik på at muliggøre en større positiv samfundsmæssig effekt.
- *Produktionen* kan være socialøkonomisk, hvis virksomhedens medarbejdere er mennesker, der typisk har svært ved at finde ordinær beskæftigelse.
- Endelig kan virksomheden være socialøkonomisk i selve ydelsen/produktet, hvis dette i sig selv skaber social værdi – fx hvis virksomheden producerer hjælpemidler til mennesker med handicap.

En socialøkonomisk virksomhed i Start Up Programme

At arbejde med en socialøkonomisk virksomhed er ikke ensbetydende med, at det ikke samtidig kan være en forretning. Dog skal det primære formål være værdiskabelse, ikke økonomisk vinding.

I start Up Programme vurderes en socialøkonomisk virksomheds side på virksomhedens mission for med denne ide at skabe social forandring i samfundet. Herunder vurderes omfanget af den sociale forandring samt graden af den indflydelse, ideen vil få.

I Start Up Programme vurderes en socialøkonomisk virksomheds side desuden på sit potentiale for at kunne drive en bæredygtig økonomisk forretning, som – uden yderligere investering – på sigt kan drives uafhængigt. Derfor skal der fremlægges en fremadrettet økonomisk plan, i samme omfang som den sociale værdiskabelse skal fremgå af præsentationen.

Ikke alle former for socialt entreprenørskab leder til opstart af en ny virksomhed, men de kan forekomme både som intraprenørskab i eksisterende organisationer og som uformelle aktiviteter med stor gennemslagskraft i forhold til at skabe innovative sociale løsninger. Sådanne sociale ideer er velkomne hos Start Up Programme – blot er det vigtigt, at der er tale om et selvstændigt virksomhedspotentiale, således at der foreligger en fremadrettet økonomisk plan mod uafhængighed. Her kan der være tale om nye og anderledes forretningsplaner, som kan tage en hvilken som helst form. Kan man argumentere for ideens potentiale og forretningsplan, skal man nok komme langt.

START UP PROGRAMME
FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB